

Per què l'illa dels Faisans passa aquest 1 de febrer de ser espanyola a ser francesa

Fa 170 anys que Espanya i França comparteixen la sobirania sobre aquesta illa fluvial entre Irun i Hendaia i cada 6 mesos se la intercanvien

A prop de la desembocadura del riu Bidasoa hi ha una illa fluvial de gairebé 7.000 metres quadrats que queda entre els municipis d'Irun, al País Basc espanyol, i d'Hendaia, al País Basc francès.

Per tant, **és una illa del País Basc**, però pertany a dos estats diferents, l'espanyol i el francès, que en comparteixen la sobirania de manera alternada: sis mesos cadascun.

Això fa que **l'1 de febrer de cada any** aquesta illa, anomenada **dels Faisans**, passi de ser espanyola a francesa, i **l'1 d'agost** també de cada any passi de ser francesa a ser espanyola.

Segons l'exèrcit espanyol, això la converteix en **el condomini més petit del món**, una raresa establerta fa 170 anys pel primer Tractat de Baiona, que van signar els dos estats per delimitar amb precisió les fronteres.

Diverses fonts afirmen que la decisió es va prendre per acabar amb els conflictes que el segle XIX enfrontaven els pescadors de les dues poblacions frontereres, que se'n disputaven l'ús i el control.

S'hi va signar el Tractat dels Pirineus

Malgrat que és petita i no hi ha cap nucli de població ni cap construcció, la seva situació geogràfica l'ha convertida en una illa amb **molta història**, amb els anys **1659 i 1660** com els moments més destacats.

El motiu és que va ser on el 7 de novembre del 1659 es van reunir els representants de **Lluís XIV** de França, el rei Sol, i **Felip IV** d'Espanya per firmar-hi el **Tractat dels Pirineus**, l'acord que va posar fi a l'anomenada **Guerra dels 30 Anys**.

Aquest tractat, signat després que Catalunya perdés **la guerra dels Segadors**, va suposar la cessió a França dels territoris catalans del Rosselló, el Conflent i el Vallespir, a més de part de la Cerdanya.

Felip IV hi va entregar la filla al rei Sol

Mig any després, el 7 de juny del 1660, hi van anar els dos reis en persona amb les respectives corts perquè l'espanyol entregués al francès la seva filla, la infanta **Maria Teresa d'Àustria**, com a esposa, un **matrimoni** que arrodonia l'acord entre els dos estats.

Per a l'ocasió s'hi van instal·lar grans carpes i el pintor francès **Jacques Laumosnier** va immortalitzar l'esdeveniment amb el quadre conegut com "**L'entrevista de Lluís XIV i Felip IV a l'Illa dels Faisans**".

A més dels dos reis i de la futura esposa, hi apareixen diversos personatges destacats, com el **comte-duc d'Olivares**, **Felip I d'Orleans**, el **cardenal Mazzarino** o Mazarin, primer ministre de Lluís XIV i fins i tot el pintor **Diego Velázquez**, que va ser un dels artífexs de la trobada.

Està prohibit anar-hi

De la gestió de l'illa se n'encarreguen **els ajuntaments d'Irun i Hendaia**, però no pertany a cap dels dos, ni tampoc consta com a territori de l'autonomia basca, depèn directament dels dos estats.

A més, **l'accés està prohibit** en general, només hi van cada sis mesos membres dels dos exèrcits per fer-hi **una cerimònia de traspàs** de la sobirania, al voltant del **monument** que hi ha en commemoració de la signatura del Tractat dels Pirineus.

Cerimònia de traspàs de l'Illa dels Faisans, l'1 d'agost del 2022 (Flickr / Exèrcit espanyol)

No hi ha faisans

El nom és enganyós, perquè no ve de "**faisà**" ni hi ha hagut mai **faisans**: ve de l'evolució del nom basc antic "**pausu**" (peatge, perquè era on es pagaven els impostos comercials per travessar la frontera), que en francès va derivar en "**paussans**" i posteriorment en "**faisans**" (sic), que es va traduir a "**faisanes**" en castellà.

En canvi, en basc se l'anomena **Konpantzia**, un terme que faria referència als esdeveniments històrics del segle XVII dels quals va ser escenari, mentre en francès també se l'ha anomenat illa de l'**Hospital** o de la **Conferència**.